

Zpráva o činnosti

MMG
MĚSTSKÉ
MUZEUM
A GALERIE
VE SVITAVÁCH

2011

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE VE SVITAVÁCH

Máchova alej 1, Svitavy

www.muzeum.svitavy.cz; e-mail: muzeum@muzeum.svitavy.cz, tel.: +420461532704

Vypracovala a předkládá: Mgr. Blanka Čuhelová,
ředitelka Městského muzea a galerie ve Svitavách
Ve Svitavách, 1. února 2012

OBSAH ZPRÁVY

Úvod.....	3
Hospodaření muzea.....	4
Personální situace.....	4
I. Péče o sbírkový fond.....	5
II. Knihovní fond	8
III. Expozice a výstavy.....	9
IV. Odborná a ediční činnost.....	11
V. Prezentace muzea v masmédiích.....	13
VI. Přednášková a průvodcovská činnost.....	13
VII. Účast v realizovaných projektech.....	15
VIII. Kulturní činnost.....	15
IX. Školní programy.....	17
X. Spolková činnost při muzeu.....	18
XI. Granty.....	18
XII. Provozní záležitosti muzea.....	18
Fotografická příloha.....	19
Příloha č. 1 – Koncepce rozvoje Městského muzea a galerie ve Svitavách pro období 2011-17.....	22
Příloha č. 2 - Zpráva o činnosti Muzea esperanta ve Svitavách.....	31
Příloha č. 3 – Zpráva o činnosti MHK Záviš 2009 – 2010.....	34

ÚVOD

Městské muzeum a galerie ve Svitavách (muzeum) jako příspěvková organizace města Svitavy je povinno řídit se těmito předpisy:

- Zákon č. 122/2000Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy, centrální evidenci sbírek a o změně některých dalších zákonů
- Prováděcí vyhláška ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., v níž se stanoví režim ochrany a trvalého uchovávání sbírek muzejní povahy, vedení sbírkové evidence a inventarizace sbírek

V roce 2011 byla zpracována **Koncepce Městského muzea a galerie ve Svitavách na léta 2011-2017** (viz příloha č. 1), kterou schválila Rada města Svitavy. Tato koncepce je východiskem rozvoje a činnosti muzea do budoucnosti a je také předpokladem k získání grantů na správu a ochranu sbírkových fondů muzea.

Muzeum spravuje dva objekty v blízkosti centra města, budovu na Máchově aleji č.1 a Ottendorferův dům na náměstí Míru č.1. Obě budovy jsou v majetku města.

Činnost muzea v roce 2011 se soustředila, kromě práce se sbírkami a organizace výstav, přednášek a dalších akcí, především na dílčí řešení problémů s depozitními prostorami a na vytvoření nového programu pro práci s mládeží „Škola v muzeu“. Kromě své hlavní činnosti se muzeum stalo spoluorganizátorem řady kulturních akcí ve městě.

Otevírací doba:

Muzeum se dlouhodobě snaží vycházet vstříc návštěvníkům. Proto došlo ke změně otevírací doby, která byla v období turistické sezóny (červenec a srpen) rozšířena na celodenní provoz i v sobotu a neděli (9-12 a 13-17 hod.), zavírací den je pondělí. Mimo sezónu zůstala otevírací doba beze změny – pracovní dny 9-12 a 13-17, víkendy 13-17 hod. Především o sobotách a nedělích, ale i v ostatní dny funguje pokladna v muzeu jako turistické informační centrum pro mimosvitavské návštěvníky.

Vzhledem k rozšíření nabídky muzea o nové výstavní prostory a expozice došlo v druhém pololetí roku k navýšení ceny vstupného, které bylo pro svitavské občany kompenzováno každou první nedělí v měsíci vstupem zdarma.

HOSPODAŘENÍ MUZEA

Muzeum hospodařilo v souladu se svými plánem a rozpočtem a vycházelo z poskytnutého příspěvku na provoz od zřizovatele, z poskytnutých dotací a vlastních příjmů.

Schválená dotace zřizovatele Města Svitavy na provoz činila 3 761,5 tis. Kč. V průběhu roku byl rozpočet organizace povýšen o granty (celkem 268 tis. Kč), příjmy z vlastní činnosti (vstupné, prodej publikací, pronájmy) činily 691,1 tis. Kč.

V průběhu roku proběhla v muzeu jedna veřejno-správní kontrola hospodaření a auditorská kontrola zřizovatele.

PERSONÁLNÍ SITUACE

Počet zaměstnanců je naplňován podle platného organizačního řádu, v pracovním úvazku je celkem 7,6 přepočtených pracovníků, z toho 4 odborní a 3,6 technický personál. Mzdové náklady činily 1 695,4 tis. Kč (včetně příspěvku z Úřadu práce), zákonné sociální pojištění 575 tis. Kč, odstupné 63,7 tis. Kč. V počtu pracovníků je 1,2 úvazku hrazeného od května 2011 do dubna 2012 Úřadem práce. K jednoduché, opakující se odborné a manuální činnosti jsme po celý rok využívali studenty v rámci praxe a pracovníky veřejné služby.

I. PÉČE O SBÍRKOVÝ FOND

Sbírkový fond muzea

Ministerstvo kultury ČR vede Centrální evidenci sbírek (CES) – veřejnosti přístupný informační systém. Od roku 2002 je evidována i sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách pod evidenčním číslem MSV/002-05-10/211002. **K 30. 9. 2011 byla na MK ČR provedena změna vlastníka (z Pardubického kraje na Město Svitavy) a správce (z Východočeského muzea v Pardubicích na Městské muzeum a galerii ve Svitavách) sbírky, zapsané do CES pod názvem „Sbírka Svitavy“, evidenční číslo SBS/008-04-18/360008.** Město Svitavy tím získalo do vlastnictví předměty z 18. a 19. století - fond malovaných střeleckých terčů, cínového nádobí, malovaný porcelán, perníkářské a modrotiskové formy, doplňky oltářní architektury (plastiky, kartuše) ap.

Sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách členěna do osmi podsbírek, z nichž každá má svoji vlastní číselnou řadu inventárních čísel.

Tabulka počtu evidenčních čísel sbírkových předmětů

název podsbírky	rok 2011	Přírůstek
15 - výtvarné umění	272	8
17 - uměleckoprůmyslové předměty	961	2
18 - knihy, písemnosti a tisky	2911	161
21 - negativy, fotografie, filmy, videozáznamy	3424	110
24 - 1 prací technika	310	32
24 - 2 pozůstalost Aloise Petruse	208	7
24 - 3 Ottendorferova knihovna	6777	0
25 - jiné, obecné	3129	106
Celkem	17992	426

Akviziční činnost a správa sbírek v roce 2011

Ukazatel	Přírůstek
Nákup celkem (32 200,-Kč)	35
Darem (občané, instituce)	165
Vlastním sběrem	226
Celkem	426

Do přírůstkových knih bylo v roce 2011 zapsáno celkem 426 nových přírůstků.

Z toho darem získalo muzeum dva obrazy Miroslava Blažka, dvě krajiny Miloslava Šplíchala a Aloise Živného a tři svitavské motivy malířů Jiřího Mádl a Otakara Štembery. Darem byla také obohacena pozůstalost Aloise Petruse o intarzovanou skříň a komodu. Nákupem se tento fond rozšířil o velký šestiplamenný vyřezávaný a soustružený dřevěný lustr a stělu s erby českých a moravských měst.

Fond prací techniky byl doplněn o kolekci (31 přírůstkových čísel) praček, odstředivek různé provenience a stáří. Rozsáhlý dar 42 gramofonů mechanických i elektrických a různých typů gramorádií podstatně rozšířil dosavadní muzejní kolekci historických audiovizuálních prostředků. Řadu betlémů v muzejních sbírkách obohatilo torzo vyřezávaného betlému s figurkami, které bylo ještě téhož roku prezentováno na muzejní vánoční výstavě. Obecné sbírky byly vlastními sběry rozšířeny o další památky z oblasti obchodu, řemesel, domácností a textilu.

Muzejní evidence

Muzeum vede ze zákona sbírkovou evidenci, čímž je zaručeno, že bude veškerý majetek – sbírkové předměty – podléhat zákonnému režimu ochrany, neboť jedním z hlavních úkolů muzea je sbírkový předmět zaevidovat a uložit tak, aby nevznikla škoda jeho ztrátou, zničením nebo poškozením fyzickým či působením nepříznivých klimatických vlivů.

a) chronologická evidence - v písemné podobě

Je vedena v klasických přírůstkových knihách (Obecné sbírky 3 svazky, Sbírková knihovna 2 svazky, Fotoarchiv 2 svazky). U Ottendorferovy historické knihovny je využita benevolence zákona a tato podsbírka je vedena jen v elektronické podobě.

b) systémová evidence, digitalizace sbírkové evidence

Při zpracování do druhého stupně evidence jsou sbírkovým předmětům přiřazována inventární čísla podle zařazení do jednotlivých podsbírek a doplněny povinná data a potřebné údaje pro využití sbírek. Pro druhý stupeň evidence využíváme muzejního programu Bach, záznamy slouží k přehlednému členění sbírek a vyhledávání podle 35 možných kritérií včetně fotografického náhledu.

c) centrální evidence (CES)

Centrální evidence sbírek je veřejný registr, umožňující vyhledávat informace o sbírkovém předmětu, jeho lokalizaci, o správci sbírky vč. jeho sídla v rámci celé ČR.

Data v centrální evidenci muzea pravidelně aktualizují o nové přírůstky, resp. o předměty z evidence vyřazené.

Inventarizace sbírek

Každoročně je prováděna pravidelná tzv. řádná inventarizace sbírek - vymezené části sbírkového fondu podle §12 zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy. V rámci inventarizace je ověřen soulad evidenčních záznamů sbírkových předmětů s jejich skutečným fyzickým stavem a počtem, a to porovnáním inventarizovaných sbírkových předmětů se záznamy na evidenčních kartách, posouzen stav, potřeby preparace, konzervace nebo restaurování, posouzen způsob uložení a provedena kontrola prostředí, v němž jsou sbírkové předměty uloženy.

V roce 2011 byly inventarizovány tyto podsbírky:

15 Podsbírka Výtvarné umění

24-1 Podsbírka Prací technika

24-2 Podsbírka Pozůstalost Aloise Petruše

Inventarizační komise neshledala podstatnějších závad a doporučila několik předmětů k restaurování. V rámci inventarizace byla pořízena nová fotodokumentace sbírky výtvarného umění, předměty v podsbírce Výtvarné umění a Prací technika byly opatřeny novými evidenčními štítky.

Digitalizace sbírek

Digitalizace sbírek je jednou z priorit českého muzejnictví. Dlouhodobý záměr, jenž je součástí rozvojového plánu muzea, se skládá z několika dílčích etap.

- Program byl nastartován v roce 2010 digitalizací podsbírky **Výtvarného umění**, která byla v roce 2011 dokončena. V průběhu roku proběhla digitalizace dalších dvou podsbírek, a to **Prací techniky** a **fond řezbáře Aloise Petruše**.

Příprava digitalizace spočívá v pořizování fotografií, skenů, náhledových fotografií a jejich následné úpravy. Z každé fotografie vzniká 5 snímků – 3 do programu Bach a 2 na web muzea.

Doposud bylo zpracováno:

250 fotografií fondu Výtvarného umění

436 fotografií fondu Prací technika

218 fotografií fondu Řezbář Alois Petrus

117 fotografií fondu Jiné, obecné sbírky – Radiotechnika

- Ve spolupráci s Státním okresním archivem Svitavy byla zahájena náročná digitalizace fondu periodika *Zwittauer Nachrichten* (ročníky 1900 – 1945). Je digitalizováno 25 ročníků.

- Postupně se digitalizuje nový fond Pozůstalosti fotografa Josefa Čermáka (viz sbírky).

- Byly vytvořeny digitální kopie nejčastěji využívaných knih, které jsou jinak součástí archívu a sbírkové knihovny a jsou v evidenci CES.

Všechny tyto kroky vedou k vyšší ochraně sbírek archivní povahy a ke zvýšení komfortu badatelů.

Digitalizace sbírkového fondu má dva základní výstupy, a to:

a/ Elektronická evidence SW firmy Bach s.r.o., kde v roce 2011 došlo k významným změnám jednotlivých aplikací SW a ke změně aplikačního prostředí. Nákupem centrálního úložiště v roce 2010 byly vytvořeny základní podmínky pro převod sbírkové evidence do sdíleného úložiště, čímž byla posílena bezpečnost dat a možnosti jejich zálohování. V rámci rozpočtu na rok 2011 byla vyčleněna částka na upgrade aplikací **ProMuzeum** (k evidenci obecných sbírek), **Knihovna** (k evidenci Sbírkové knihovny, Ottendorferovy knihovny a Přírůstkové knihovny) a **Fotoarchiv**. Ke každé z těchto aplikací přibyl nový modul, a to Přírůstková kniha vč. možnosti vkládání fotografií.

b/ Prezence sbírek na webových stránkách muzea – je řešena formou dlouhodobého provizoria, protože zakoupení odpovídajícího SW je mimo současné finanční možnosti muzea. V současné době je veřejnosti na webových stránkách muzea zpřístupněna Podsbírka Prací techniky, Pozůstalosti Aloise Petruse a Elektrotechniky (historická rádia a gramofony).

Ochrana sbírek, restaurování a konzervace

Všechny užívané prostory muzea jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací signalizací a protipožární elektronickou signalizací, veřejné prostory muzea jsou sledovány kamerovým systémem s výstupem v pokladně, kanceláři ředitele a historika. Přízemní okna depozitářů jsou chráněna kovovými mřížemi.

K udržování relativní vlhkosti v depozitáři obrazů a v expozici holocaustu používáme 2 zvlhčovače vzduchu zn. Calorex Century 4, přesto je především v expozici holocaustu trvalý problém s nízkými hodnotami vlhkosti vzduchu.

Základní očista, drobné opravy a konzervování bylo nezbytné provést u většiny nově nabytých předmětů. Sbírkové předměty se udržují pomocí konzervátorských restaurátorských či preparátorských činností, a to za pomoci odborných institucí, nebo ve vlastní dílně restaurátorem muzea. V důsledku úsporného režimu provozu muzea byly v roce 2011 prováděny pouze práce pracovníkem muzea. Kromě běžné údržby sbírek bylo kompletně ošetřeno 10 pracích strojů.

Úprava depozitářů prací techniky

Začátkem roku 2011 došlo ke konečné úpravě depozitáře prací techniky, v němž bylo instalováno 6 speciálně vyrobených nových regálů, čímž byla navýšena kapacita depozitáře a mohlo dojít ke svezení celého fondu prací techniky na jedno místo.

Prezentace sbírek

a) v expozicích muzea

- Expozice „Z historie praní“ prezentuje hlavní sbírkový program svitavského muzea. Je zde vystaveno 72 ks historických pracích strojů (z toho 3 ve vstupní hale muzea), 13 valch, 1 ruční a jeden dřevěný mandl, 6 pracích zvonů a dalších celkově 115 položek obecného charakteru (potřeby pro domácnost, textilní výrobky, fotografie).
- V expozici „Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler, spravedlivý mezi národy“ je použito 200 reprodukcí fotografií z vlastního fondu.

b) zápůjčky jiným organizacím

Smlouva	Komu	Druh	Počet	Od	Do
4 3 2011	Marcel Hána – výprava filmu Praha	pračky	3	4.3.	31.3.2012
14.11.2011	Muzeum Žamberk	betlémy	12	14.11.	31.1.2012

c) digitální zápůjčky

Pro přípravu publikace V. Velešíka Historie Banína byly poskytnuty 4 fotografie obce na skleněných deskách. Žádost byla vyřešena povolením k užití zdigitalizovaných snímků s povinností zveřejnit zdroj. Totéž se týkalo i 5 fotografií a pohlednic Langrovy vily.

Fotoarchiv

Do podsbírký Fotoarchivu bylo v průběhu roku 2011 zaevidováno **110 položek**, a to v prvním stupni evidence. Jedná se převážně o videokazety VHS s pořady lokální televize COMVISION, jež jsou postupně předávány z MěÚ do archivu muzea.

Nejvýznamnějším přírůstkem posledního dvacetiletí je pozůstalost místního fotografa Josefa Čermáka, která má neocenitelnou historicko-dokumentační hodnotu. Doposud bylo do muzea darováno 31 archivních fasciklů a množství netříděného materiálu. Fond se průběžně zpracovává, byl pořízen soupis archiválií a novinových článků s publikovanými fotografiemi, které se staly součástí archivu muzea. Bylo naskenováno 1874 fotografií svitavských objektů ze 6 archivních fasciklů. Jejich evidence bude probíhat i v roce 2012.

Je průběžně prováděna fotografická dokumentace stavebního vývoje města, která je přílohou kroniky a součástí fotoarchivu MMG.

II. KNIHOVNÍ FOND

Sbírková knihovna

Sbírková knihovna je souborem tisků, rukopisů a materiálů archivní povahy, které mají blízký vztah k regionu Svitavska. Je evidována v Centrální evidenci sbírek MK ČR a eviduje se stejným způsobem, jako sbírky.

Sbírkovou knihovnu tvoří v současnosti **2911 položek ve II. stupni evidence. Akviziční přírůstek za rok 2011 byl 161 položek.**

Sbírkový fond knihovny se dělí podle povahy dokumentu na:

- a) knihy, xerokopie dokumentů, periodika (signatura **S**) 1649 záznamů (1640 ev.č.)
- b) rukopisy (signatura **R**) 183 položek (180 ev.č.)
- c) materiály archivní povahy, pozůstalosti (signatura **A**) 1079 položek (1074 ev.č.)

Fond historické Ottendorferovy knihovny

Stabilizovaný fond – soubor 6777 svazků.

Badatelská knihovna

Na základě rozpočtové kapitoly nákupu knih je průběžně doplňována tzv. muzejní badatelská knihovna, která je plně přístupná veřejnosti. Ta v současnosti zahrnuje **3 910 publikací**. Knihovna obsahuje 8 oddělení (Dějiny výtvarného umění, České dějiny, Světové dějiny, Vojenství, Geografie, Encyklopedie, Periodika, Naučné vědy) a je zpracována programem Bach. Za rok 2011 byl roční přírůstek **102 knih**.

Badatelské návštěvy

Badatelské dotazy byly na muzeum směřovány formou písemných, elektronických, telefonických dotazů, či osobních návštěv badatelů. Jednalo se většinou o středoškolské a vysokoškolské studenty, kteří pracovali na seminárních, bakalářských a diplomových pracích. V roce 2011 bylo zaregistrováno 16 badatelů, kteří provedli 93 evidovaných prezenčních a distančních zápůjček. K systematickému využití sbírkových fondů došlo v případě zpracování archivu národních správ 1945-1951 a fondu Pozůstalost řezbáře Aloise Petruse. Recipročně byly muzeu darovány rukopisy: Blaževská, M.: *Vývoj ošetrovatelství ve Svitavách* a Najbert, J.: *Češi a Němci na Poličsku ve 20. století*.

III. EXPOZICE A VÝSTAVY

Stálé expozice

Celoročně byly veřejnosti zpřístupněny tři stálé expozice a dvě stálé výstavy, mapující historii Svitav.

Z historie praní - expozice o historii praní. Vystavena je část největší sbírky exponátů mapujících tuto lidskou činnost v České republice. Expozice je průběžně doplňována o nově získané zajímavé exempláře, písemný a obrazový materiál. K expozici je vydán průvodce a celá sbírka je přehledně dokumentována na webu muzea. V souvislosti se školními výukovými programy vznikla v roce 2011 herna - historická prádelna „U pejska a kočičky“, v níž si zájemci mohou historické předměty vyzkoušet.

Hledání hvězdy Davidovy - Oskar Schindler, Spravedlivý mezi národy – expozice o holocaustu na pozadí příběhu svitavského rodáka Oskara Schindlera byla otevřena v roce 2008. Součástí expozice jsou trojrozměrné předměty zapůjčené z Židovského muzea v Praze a z Muzea v Gross Rosen v Polsku. Přímo v expozici je možnost zhlédnutí dokumentárních filmů o Oskaru Schindlerovi a také o historii města Svitavy v české, německé a anglické verzi.

Muzeum esperanta – expozice zpřístupněná budově Ottendorferova domu ve spolupráci s Českým esperantským svazem. Součástí muzea je badatelná vybavená elektronickým slovníkem či knihovnou esperantské literatury. V expozici naleznete údaje o historii esperanta, slovníky a počítač s dalšími informacemi. (Více o činnosti Muzea esperanta v roce 2011 příloha č.2).

Svitavské vily – známé i neznámé - na vstupní chodbě muzea jsou instalovány výstavní panely, které se věnují místním architektonickým skvostům rodinného bydlení. Panely byly součástí výstavy Slavné vily Pardubického kraje. Svitavské vily - známé i neznámé jsou doplněny mapou městského památkového okruhu a místa, kde budovy stojí, jsou v mapě vyznačena.

V. O. Ottendorfer – stálá výstava o životě a díle svitavského mecenáše Valentina Oswalda Ottendorfera (1826 - 1900) je instalována v interiéru Ottendorferova domu. Na jedenácti panelech se dozvíte podrobnosti o historii tohoto stavebního klenotu města, ale také o životě jedné z nejvýznamnějších osobností historie Svitav.

Krátkodobé výstavy realizované v roce 2011

Dramaturgie výstavní činnosti byla tak jako v minulých letech připravena s ohledem na různorodé zájmy odborné i laické veřejnosti. Snažili jsme se, abychom synchronně nabídli vždy program pro děti i dospělé. Muzeum připravilo v roce 2011 ve svých výstavních prostorách celkem 10 výstav, 2 výstavy přecházely z roku 2010, v muzeu esperanta byla instalována 1 výstava.

6.2. - 27.3.

Přehlídka 2011

Tradiční výstava výtvarníků svitavského regionu je příležitostí pro všechny bez rozdílu věku. Setkávání mnoha generací umělců může být velkou inspirací...

2.4. - 7.5.

Oči dokořán

V pořadí jedenáctá krajská přehlídka prací žáků výtvarných oborů ZUŠ byla poprvé představena ve svitavském muzeu.

31.3. - 30.4.

Zmizelí sousedé

Příběhy lidí s Davidovou hvězdou, které zpracovali žáci a studenti škol z České republiky. Putovní výstava Židovského muzea v Praze představuje výsledek pátrání účastníků projektu za posledních dvanáct let. Současně byl projekt Zmizelí sousedé vyhlášen i pro Svitavy.

14.5. - 5.6.

31. národní soutěž a výstava amatérské fotografie

Tradiční přehlídka fotografií se po roce představila ve svitavské galerii. Potěšitelné jsou úspěchy svitavských fotografů.

21.4.–4.9.

Svět rybníků

Výstava o historii rybníkářství. Jak vznikají rybníky, jaké byly pomůcky stavitelů rybníků, jakou funkci mají rybníky.... to vše popisuje výstava, která byla připravena ve spolupráci s Rybářstvím Litomyšl, Záchranou stanicí Zelené Vendolí a mnoha dalšími institucemi.

Vystavena byla akvária s ukázkami fauny a flóry našich rybníků.

19.6.–11.9.

Jiří Kolář – ze sbírky Jana a Medy Mládkových

Součást Smetanovy výtvarné Litomyšle

Výstava českého básníka a výtvarníka známého po celém světě, a to především díky svým kolážím a experimentálnímu umění. Jde o jednu z nejzajímavějších a nejucelenějších kolekcí Jiřího Koláře.

8.9.–13.11.

Pojďte si hrát s panem malířem Janem Zrzavým

Interaktivní výstava seznamující děti s moderním uměním formou hry.

18.9.-13.11.

Návraty

Česko-slovenská výstava sedmi umělců (malba, grafika, plastika, fotografie), kteří mají vztah ke svitavskému regionu.

27.11.2011 - 15.1. 2012

Zdeněk Miler dětem

Hravá výstava pro děti o díle významného českého ilustrátora, a to nejen s populárním Krtečkem, ale i ostatními postavíčkami, které baví nejmenší i dospělé.

27.11.2011-15.1.2012

Bedřich Šilar – dřevorezby

Nad Betlémem vyšla hvězda

Dřevorezby lanškrounského řezbáře nejen s vánoční tematikou a 5. ročník regionální výstavy unikátních betlémů z 18. - 20. století.

V Muzeu esperanta byla realizován jedna výstava.

Návštěvnost muzea a galerie

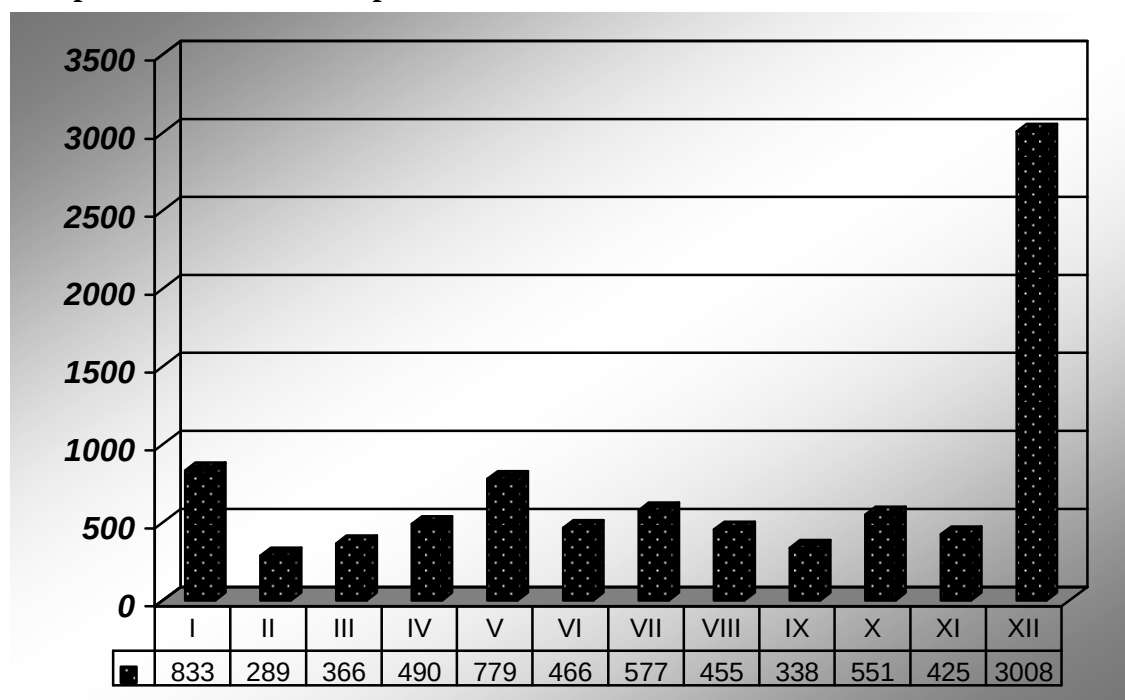
Expozice a výstavy muzea navštívilo 8922 platících návštěvníků, z toho 3 243 ve školních výpravách. V tomto čísle nejsou uvedeni neplatící (pedagogický doprovod, návštěvníci s volným vstupem, návštěvníci vernisáží, dnů otevřených dveří, muzejních nocí apod.). Odhadovaný počet návštěvníků těchto akcí je cca 2730 lidí.

Tabulka návštěvnosti muzea:

Ukazatel	2008	2009	2010	2011
Počet návštěvníků	4085	5242	7351	11649
z toho platících	4085	5242	7351	8922
neplatících	X	X	X	2730
školní skupiny	X	X	X	3243
ostatní skupiny	X	X	X	905

Pozn.: X – nebylo evidováno

Graf platících návštěvníků po měsících

IV. ODBORNÁ A EDIČNÍ ČINNOST MUZEA

a) Muzejní animace, pedagogika a interaktivní vzdělávání

Příprava nových projektů v oblasti vzdělávání a cestovního ruchu –balíčky pro školní skupiny a rodiny s dětmi, aktivní činnost v pracovních skupinách

b) Informační webový portál města Svitavy

Garance článků a rubrik portálu v sekcích historie a současnost, turistika a volný čas. Pro web byly aktualizovány články o dějinách města, osobnostech, vytvořeno zcela nové kalendárium (200 stran A4), články o informačních centrech, kulturních nabídkách atd. Vedle toho se vytvářely struktury odkazů, grafické piktogramy a propojování systému webu s ostatními organizacemi města.

c) Správa webových stránek muzea

Stále důležitějším komunikačním kanálem jsou webové stránky muzea. Kromě přípravy jednotlivých článků a fotogalerií byla pozornost věnována zveřejnění digitální podoby sbírkového fondu. Veškeré grafické prvky jsou vytvářeny svépomocí, aniž by vyžadovaly účast programátora a finanční zatížení rozpočtu organizace. Nově byl vyvěšen kalendář akcí jako jeden z prvků propojujících web muzea s portálem města.

d) Expozice Hledání hvězdy Davidovy – Oskar Schindler, Spravedlivý mezi národy

Edice 76 stránková publikace – průvodce stálou expozicí HHD v anglické a německé jazykové mutaci. Průvodce tak nahradil nevyhovující tiskovinu, která byla rozmnožována v xerokopiích,

Částečně byla obnovena expozice HHD, a to na doporučení Židovského muzea v Praze, které každoročně provádí monitoring zapůjčených exponátů. Některé vystavené exponáty byly vráceny do ŽMP a nahrazeny duplikáty či podobnými předměty, které nepožívají zvýšeného režimu ochrany před nepříznivými vlivy prostředí. Monitoring, který svitavské muzeum provádí, ukázal na kolísání relativní vlhkosti v expozici, čemuž nelze zabránit z důvodu stavebního řešení budovy. Mobilní zvlhčovače a vysoušeče nemají v otevřeném prostoru výrazný vliv na kvalitu prostředí expozice.

e) Aktualizace expozice Z historie praní

Díleč změny seznala expozice, byla zřízena Prádelna U pejska a kočičky, která se stala součástí programů pro školy a do expozice vnesla interaktivní prvky.

f) Návrh řešení ochrany funerálních památek městského hřbitova

V květnu proběhla poslední revize pomníků a hrobů na svitavském hřbitově, jehož výsledkem bylo zmapování současného stavu pomníků a návrh definitivního řešení způsobu jejich ochrany, údržby a evidence. Ve spolupráci s TSMS byly některé hroby očištěny a zbaveny porostu. Proběhlo jednání s historickým muzejním spolkem Záviš o možné údržbě některých původních historických hrobek. Materiál, který je posledním stupněm pro vznik lapidária a slouží pro přípravu projektu na změnu hřbitova, by se měl stát podkladem pro jednání Rady města Svitavy v roce 2012.

g) Dokumentace historie domu Pavlova 4 a Langrovy vily

Na žádost MěÚ Svitavy byla připravena stručná historie těchto objektů a stavební vývoj lokality pro budoucí záměry.

h) Projekt Vodárenský les

Byly provedeny přípravné práce na historické části naučné stezky, která byla v projektu plánována. Realizace projektu však byla odložena.

i) Příprava historické části výstavy Svět rybníků

Pro výstavu byla zpracována textová část o historii rybníkářství obecně a o historii rybníků v Pardubickém kraji a ve Svitavách. Byly zapůjčeny kroniky svitavské pobočky rybářského svazu.

j) Osobnost poslance Hugo Albrechta

Pro historický ústav Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně byly připraveny materiály do nově vznikající publikace o poslancích Moravského zemského sněmu a Říšské rady, a to o zdejší osobnosti dr. Hugo Albrechta.

k) Škola v muzeu, škola hrou

Byly připraveny a vydány nabídkové skládačky, ke stálým expozicím a výstavám vznikly metodické pracovní listy

l) Příprava libreta historické expozice Labyrint svitavských příběhů

Zpracování libreta nové stálé historické expozice, která vychází rozvojových plánů cestovního ruchu a koncepce muzea do roku 2017. První etapa předpokládá stavební úpravu stávajících depozitních prostor v přízemí muzea, v nichž jsou plánovány historické příběhy zakladatelů, svitavských kostelů, varhanářů a řezbářů. Důvodem pro toto členění je předpokládané navrácení historických sbírek z pardubického muzea, a to zejména svitavského betléma, který by se měl stát ústředním bodem této části expozice. Proto byly zpracovány dvě žádosti o grant na výstavní mobiliář, a to na MK ČR a na Pardubický kraj.

V. PREZENTACE MUZEA V MASMÉDIÍCH

a) spolupráce s webovými portály **KAM PO ČESKU a KUDY Z NUDY**.

- spolupráce s **regionálními a celostátními médii** (ČTK, MF Dnes, Deníky Bohemia, místní televize COMVISION....

b) spolupráce s regionální redakcí **ČRo Pardubice a ČRo 1 Radiožurnálem**.

c) **Svitavský informační a kulturní zpravodaj Lucerna** Pracovníci muzea pokračovali v sestavování a sazbě 3 stran zpravodaje s aktuálními zprávami o dění v muzeu a ve městě.

e) stále významnějším komunikačním kanálem jsou webové stránky muzea www.muzeum.svitavy.cz, které jsou průběžně aktualizovány a doplňovány novými odkazy.

Z hlediska využitelnosti byly od dubna 2011 implementovány nové analytické nástroje ke sledování návštěvnosti a statistiky:

Web MMG	duben – prosinec 2011
Počet návštěv	18 987
jedineční návštěvníci	14 184
zobrazeno stránek	64 624
odkud	63,5% vyhledávač/ 26,5% odkaz/ 9,9% přímo
denní přístup	max.: 117 denně, průměr 56
vyhledávač	1. google/ 2. seznam
opakované návštěvy	25%
priorita	1. vstupní strana/ 2. Oskar Schindler/ 3. muzeum praček
země	cz/84%/ sk/3,3%/ en-us/3,2%/ de/2,5%

VI. PŘEDNÁŠKY A PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

a) Zahájení turistické sezóny KČT Pardubického kraje

Muzeum se společně s Muzejním historickým klubem Závěš podílelo na zajištění pilotní akce KČT ve Svitavách, kam se koncem března sjelo více než 500 organizovaných turistů našeho kraje. Všichni účastníci si mohli postupně prohlédnout nejvýznamnější památky ve městě s historickým komentářem, který zabezpečili pracovníci muzea, členové MHK Závěš pod vedením Miloslava Štrycha a svitavského Klubu esperanta. Zpřístupněny byly prostory všech svitavských kostelů, Ottendorferova domu, muzea esperanta a stálé expozice a galerie svitavského muzea.

b) Cyklus akcí Hledání hvězdy Davidovy – zapomenuté transporty

Na třetím ročníku projektu „Hledání hvězdy Davidovy – zapomenuté transporty“ se vedle muzea podílelo také Židovské muzeum v Praze, Středisko kulturních služeb a DOcela MALé divadlo Radky Obloukové. Na finanční zajištění projektu byla zpracována žádost o podporu k Nadaci Židovského muzea v Praze na základě grantového programu nadace, akce byla finančně podpořena Pardubickým krajem.

Projekt je koncipován jako měsíční cyklus akcí sjednocených tématem holocaustu, osudem lidí s Davidovou hvězdou a jejich svědectvím. Jeho **cílem** je prohloubení povědomí o judaismu v souvztažnosti s holocaustem.

Muzeum jako hlavní pořadatel akce se na projektu podílelo organizací výstavy Zmizelí sousedé, přípravou fotografické části a grafickou podobou výstavy Svitavští zmizelí sousedé, organizací poznávacího zájezdu a besedami s Lukášem Přibylem o projektu Zapomenuté transporty a s Radoslavem Fikejzem o Oskaru Schindlerovi. S úspěchem se setkala pořádání poznávacího zájezdu, jehož cílem byl polský Krakov, zájezd byl tři dny po zveřejnění v městském zpravodaji zcela vyprodán. Osvědčila se spolupráce s kolegy polského Muzea Miasta Krakowa – Emalia – Fabryka Oskara Schindlera, kteří poskytovali logistickou podporu, tlumočníka a zajistili průvodce po židovské čtvrti Kazimierz a po místech někdejšího tábora v Plaszowě.

c) Muzejní čtvrtky – Svitavská ohlédnutí

V roce 2011 probíhal cyklus přednášek (7) o historii města a jeho okolí v přednáškovém sálu expozice Hledání hvězdy Davidovy. Účast posluchačů na jedné přednášce se pohybuje kolem 40 osob.

13.1. *Světla v době temna*

27.1. *19. století nebylo pouze stoletím páry*

24.2. *Konec starých časů*

3.3. *Tradice 1. republiky*

17.3. *Pod hákovým křížem*

28.4. *Oskar Schindler – Spravedlivý mezi národy*

12.5. *Konfliktní společenství 1938-1945*

d) Univerzita třetího věku V. O. Ottendorfera

V lednu byl dvěma přednáškami ukončen zimní semestr 2010-2011 s tématem regionálních dějin posluchačů I. ročníku univerzity. V září byl otevřen semestrální cyklus postgraduálního studia, pro který městský historik připravil „Putování městskou historií“, což je prodloužená procházka po zajímavých koutech města s výkladem.

d) Téma Oskar Schindler

Jedenáct dvouhodinových tematických přednášek, většinou pro střední školy (Gymnázia v Poličce a ve Svitavách, OA a VOŠE Svitavy, zájmové kluby (Výprachtice, Jihlava, Hradec Králové, Praha, Letovice) a ZŠ Libchavy.

e) Téma Dějiny města a Pověsti

Vyprávění o městě a jeho pověstech a tajemstvích bylo připraveno pro místní mateřské školy (2x) a ZŠ Sokolovská a pro Speciální školu Svitavy. Historické přednášky pro ZŠ Mor. Třebová a KČT Svitavy.

f) Komentované prohlídky muzea

5 komentovaných prohlídek expozicí praní a 11 muzejní expozicí Hledání hvězdy Davidovy pro skupinové zájezdy. Odborní pracovníci muzea vycházejí vstříc požadavkům i mimo rámec obvyklou pracovní dobu – o sobotách, nedělích, ve večerních hodinách atp.

PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

Ke standardní činnosti muzea patří realizace prohlídek města a jeho památek.

Prohlídku města si objednala OA a VOŠE Svitavy (2 dvouhodinové procházky v rámci výuky dějepisu a českého jazyka, cca 40 studentů), Gymnázium Svitavy (4 hodinové přednášky v kostele sv. Jiljí v rámci estetické výchovy, cca 40 studentů), Pokračuje nadstandardní spolupráce s Římskokatolickou farností Svitavy, která zajišťuje **zpřístupnění kostela sv. Jiljí** – ZŠ Riegrova, KČT, Asociace profesionálních průvodců ČR. Byly připraveny speciální **prohlídky Ottendorferova domu** pro Literární klub Olomouc a pro pracovníky Městské knihovny v Praze. Zvýšený zájem o prohlídky města s průvodcem lze zaznamenat u **zájmových a seniorských skupin** – zájezdové autobusy z České Třebové, Uherského Hradiště a Hostinného.

VYHLÍDKOVÁ VĚŽ MARIÁNSKÉHO KOSTELA

V průběhu turistické sezóny o sobotách a nedělích zabezpečují pracovníci muzea společně s ICMS zpřístupnění věže kostela Navštívení P. Marie. Tuto službu zajišťují na požádání i během celého roku.

VII. ÚČAST V REALIZOVANÝCH PROJEKTECH

Putování po historických městech Čech, Moravy a Slezska

Projekt IOP, jehož garantem je Sdružení historických měst Čech, Moravy a Slezska, byl otevřen v roce 2010. Nositelem projektu bylo Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Hlavní část projektu a tvorby produktových balíčků a obsahu projektu pro rozvoj cestovního ruchu byla vytvořena v roce 2010. V roce 2011 byly vypracovány propagační materiály projektu, letáky a vkladné listy a brožury. Pracovníci muzea pak dokončovali korektury textů a provedli výběr prezentačních fotografií.

Navigační a orientační systém ve městě

Ve spolupráci s ICMS byly na významné památky městského památkového okruhu instalovány plastové tabulky v imitaci mosazi s krátkými informačními texty o historii objektu. Bylo nalezeno i technické řešení připevnění tabulí u těch památek, které svým charakterem toto instalaci neumožnily – jako např. sochy, památníky atd.

Byl připraven grafický návrh bannerů (informační plochy o rozměrech 450x100cm) s informacemi a turistickými piktogramy, které upozorňují na turistické možnosti ve městě. Navigace směřuje na 4 základní okruhy: náměstí, muzeum, Fabriku a stadion. Byla vybrána místa pro instalaci speciální železné konstrukce s betonovou patkou v blízkosti hlavních příjezdových komunikací, a to na pozemcích města.

VIII. KULTURNÍ ČINNOST

Poradenský den pro výtvarníky

Setkání výtvarníků za přítomnosti lektora – pedagoga byl spojený s výběrem prací na výstavu amatérských výtvarníků okresu Svitavy.

Masopust a zabijačkové hody

Příprava a organizace již osmého ročníku masopustního průvodu masek a muzikantů z Vortové na Hlinecku. Součástí bylo zajištění pravých staročeských zabijačkových hodů. Na organizaci celé akce se podílela řada dobrovolníků.

Svitavské happeningy

Spolupráce se svitavskými nadšenci a organizační zabezpečení akcí k oživení města Svitavy.

- **Živá zed'** – jednání s majitelem objektu, zabezpečení sponzorských příspěvků na opravu zdi a na malířské potřeby
- **Kruhový objekt** – zajištění povolení, výroba obří pračky, instalace
- **Venkovní galerie** – jednání s majiteli objektu Slávie, s pracovníky Památkového úřadu, zabezpečení úklidu, ozvučení, zajištění materiálu na malování ...

Muzejní noc

Téma roku 2011 - **A přece se točí** – jsme nazvali především podle sbírky gramofonů, kterou jsme v tomto roce získali od rodiny Kučerových ze Svitav. Spolupředatelem byl Český esperantský svaz, DOcela MALé divadlo Radky Obloukové, Mateřské centrum Krůček a Fotoklub Svitavy. Zdarma byly zpřístupněny všechny expozice, výstavy a depozitáře historických praček a gramofonů. Připraveny byly dílny pro děti, kostýmované prohlídky Ottendorferova domu, vernisáž národní fotografické výstavy a koncert v muzeu. V muzeu esperanta proběhla vernisáž výstavy, přednáška, promítání filmů.

Řezbářský memoriál Aloise Petruse

Příprava a organizace druhého ročníku řezbářského memoriálu. Zúčastnilo se jej celkem devět řezbářů z ČR a Slovenska, v prostoru Svitavského stadionu tedy vzniklo 9 nových soch. V průběhu plenéru, který trval 7 dní mohli obyvatelé Svitav sledovat nově vznikající díla, v podvečerních hodinách se zde konaly u restaurace Pod hodinami koncerty hudebních skupin různých žánrů.

Pout' ke sv. Jiljí

Pout' ke sv. Jiljí jako vyvrcholení svitavských letních slavností organizujeme již tradičně ve spolupráci s Střediskem kulturních služeb – muzeum zabezpečuje historický program na horní části náměstí a řemeslný jarmark.

Dny evropského dědictví – Panoramata našich měst

Dny evropského dědictví každoročně v měsíci září otevírají nejširší veřejnosti brány nejzajímavějších památek, budov, objektů a prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné.

V roce 2011 byly zpřístupněny čtyři nejvýraznější dominanty města – věž mariánského kostela na náměstí, věže kostela sv. Josefa, věž kulturního centra Fabrika a věže Zemědělského zásobovacího a nákupního závodu (silo). Akce se setkala se zájmem mezi veřejností – lákadlem byla střecha sila s 280 návštěvníky, 180 jich vystoupalo na věže kostela sv. Josefa, 160 pak na střechu Fabriky a 60 na vyhlídku mariánského kostela a zvýšenou návštěvnost zaznamenalo i muzeum, které v rámci EHD otevíralo výstavu. Na zajištění akce se podílel Muzejní historický klub Závaš.

Advent ve Svitavách

Organizace předvánočních programů pro veřejnost i školní výpravy od 1. adventní neděle po štědrý den:

- Vernisáž vánočních výstav: Dřevořezby Bedřicha Šilara, Nad Betlémem vyšla hvězda a Zdeněk Miler dětem
- Tradiční vánoční jarmark na náměstí
- Zvyky a obyčeje, pečení cukroví, pletení vánoček, smažení tradičních vánočních hnízd, pouštění lodiček, malování perníčků, prodej drobných dárečků v muzeu
- Marcipánové vánoce - výroba marcipánových figurek, prodej již hotových či prodej marcipánového těsta v muzeu esperanta
- Řezbáři v muzeu - betlémové figurky i plastiky uprostřed výstavy betlémů vyřezával autor výstavy Bedřich Šilar a další řezbáři nejen z okolí Svitav.
- Svatojakubská pout' do Santiaga de Compostela aneb poutníkem v 21. století - povídání o pouti, zkušenosti a zážitky z 300 km dlouhé pěší pouti z Leónu do Santiaga de Compostela

- Dílna patchworku - možnost se přijít jen podívat, nakoupit si drobné dárky, nebo si je sami vyrobit za pomoci členek Spolku patchworku ze Svitav.
- Štědrovečerní společné setkávání se s přáteli a muzikanty v muzeu před tradiční návštěvou půlnoční mše.

IX. ŠKOLNÍ PROGRAMY

V dubnu 2011 zahájilo Městské muzeum a galerie **projekt Škola v muzeu** a ke všem výstavám připravilo vzdělávací programy, přizpůsobené potřebám školních skupin. Programy navštěvují zejména základní a mateřské školy ze Svitav a okolních obcí, na některé však přijíždějí školní skupiny i ze vzdálenějších míst. Ke každé výstavě byly připraveny pracovní listy, s nimiž žáci při prohlídce výstav pracují. Výstavy doplňujeme herními prvky, které se hodí k daným tématům. Program vede lektor, který krátce děti seznámí s výstavou, vystavenými exponáty, životem výtvarníka, vysvětlí dětem jak pracovat s pracovními listy a vyplněné listy na závěr vyhodnotí. Programy byly připraveny k těmto výstavám:

Zmizelí sousedé: 19 školních skupin

Při prohlídkách výstavy použito tzv. vrstevnické učení, kdy dětské návštěvníky provází a komentují výstavu jejich starší kamarádi (zde členové divadelního souboru Docela Malého divadla Radky Obloukové).

Oči dokořán: 22 školních skupin

Děti se seznámily s jednotlivými malířskými technikami a některé z nich si přímo mezi obrázky vyzkoušely.

Svět rybníků: 18 školních skupin

Výstavu doplňovala herna, kde děti poznávaly ryby, luštily vodní rébusy, snažily se osídlit rybník živočichy i rostlinami a zjistily k čemu slouží mikroskop.

Návraty 3 školní skupiny

Žáci si vyzkoušeli různé techniky kresby, hledali obrazy, zjišťovali z jakého materiálu jsou zhotoveny plastiky a jak vzniká umělecká fotografie.

Pojďte si hrát s panem malířem Janem Zrzavým 30 školních skupin

Interaktivní výstava plná úkolů pro děti různého věku. Jednotlivé reprodukce obrazů doplněny aktivitami, které dětem přiblížily obraz, techniku malby, náladu i prostředí.

Zdeněk Miler dětem 22 školních skupin

Interaktivní výstava pro děti plná zábavných úkolů a obrázků Zdeňka Milera. Děti výstavou provedla nejoblíbenější postavička – KRTEČEK.

Nad Betlémem vyšla hvězda 28 školních skupin

Výstavu jsme doplnili o vánoční dílnu, kde si děti namalovaly postavičku do papírového svitavského Betlému, měly možnost si vyzkoušet vánoční zvyky

DĚTSKÝ MUZEJNÍ PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

V roce 2011 jsme poprvé připravili muzejní příměstský tábor pro 16 dětí.

Na děti čekala celotýdenní hra Trstenickou stezkou cestou necestou. Každý den byl zajištěn jiný program, který měl děti zábavnou formou seznámit nejen s činností a sbírkami muzea, ale také se současností a historií města Svitav i jeho okolím i význačnými osobnostmi Svitavska. Součástí byl také celodenní výlet za pamětihodnostmi Poličky a Moravské Třebové a noc ve věži Ottendorferovy knihovny.

O děti bylo postaráno od 8:00 hodin do 16:00 hodin. Byl zajištěn oběd, vstupné, jízdné a pojištění. Cena tábora 900,- Kč/1 dítě

X. SPOLKOVÁ ČINNOST PŘI MUZEU

Při muzeu ve Svitavách pracují tyto spolky a organizace:

1. Muzeum esperanta

(příloha č.2)

2. Historický klub Záviš

(příloha č.3)

3. Spolek patchworku

Spolek patchworku pracuje při muzeu již třetím rokem. V současné době je členkami tohoto spolku, který se schází pravidelně 1x za měsíc 28 žen. V měsíci prosinci uspořádaly pro veřejnost šicí dílnu a prodejní výstavu.

XI. GRANTY

Finanční prostředky z grantů celkem:

268 tis. Kč

Pardubický kraj:

- Zásuvkový systém do depozitářů

30 tis. Kč

- Řezbářský memoriál Aloise Petruše

40 tis. Kč

- Projekt Hledání hvězdy Davidovy

40 tis. Kč

Ministerstvo kultury ČR

- Zásuvkový systém do depozitářů

46 tis. Kč

Terra nostra - malebný kraj o.p.s. Hradec Králové

- Zpracování regionálního produktu

„Putování po historických sídlech Čech, Moravy a Slezska“

112 tis. Kč

Finanční prostředky na restaurování Ottendorferovy knihovny, které započalo v roce 2008 a bude pokračovat i v příštím roce, jsou účtovány na Odboru kultury a školství MěÚ.

XII. PROVOZNÍ ZÁLEŽITOSTI MUZEA

Budova muzea

Dle zákonných lhůt a interního plánu byly v průběhu roku prováděny revize technických a elektrických zařízení, elektrického zabezpečovacího zařízení, elektrické požární signalizace i kamerového systému.

Z větších oprav proběhla rekonstrukce kotelny v budově muzea, oprava střechy po vichřice (zapláceno z pojištění budovy), oprava komínu, stavební úpravy v depozitáři a terasa na zahradě muzea.

Budova Ottendorferovy knihovny

Pokračovaly restaurátorské práce na venkovních oknech v ubytování a na půdě budovy. Restaurátorské práce prováděl restaurátor Jiří Věneček, celý průběh byl dozorován pracovníci NPÚ v Pardubicích Mgr. Veronikou Cinkovou.

Je připraven restaurátorský záměr včetně rozpočtu na restaurování dřevěného obložení a dveří v prostorách ubytování ve věži a také nástropních nástěnných maleb v přízemí budovy. Vzhledem k havarijnímu stavu budovy předpokládáme pokračování oprav budovy v příštích letech.

Krajská přehlídka prací žáků ZUŠ

Nad Betlémem vyšla hvězda 2011

Zdeněk Miler a jeho Krteček

přehlídka výtvarníků svitavského okresu 2011

Vernisáž výstavy Návraty

Vernisáž výstavy díla Jiřího Koláře

Výstava Svět rybníků

Pout' ke sv. Jilji

Dílňa s Janem Zrzavým

Řezbářský memoriál Aloise Petruse

Happening Malování ve Slavii

Muzejní noc - prohlídky Ottendorferova domu

Muzejní noc - a přece se točí

Hledání hvězdy Davidkovy - zájezd do Krakova

Hledání hvězdy Davidovy - a motýli tam nežili

Dětský příměstský tábor

Masopust a zabijačka

Happening na kruhové křižovatce

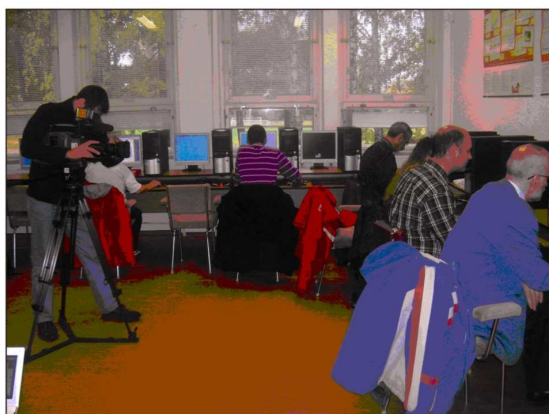
Dny evropského dědictví - pohled ze sila

Škola v muzeu

Muzeum esperanta - malování s Pavlem Rakem

Muzeum esperanta - Wikimanie

Muzeum esperanta - Marcipánová neděle

Koncepce rozvoje Městského muzea a galerie Svitavách pro období 2011 – 2017

I. Úvod

Koncepce Městského muzea a galerie ve Svitavách vychází z *Koncepce rozvoje muzejnictví Pardubického kraje v letech 2010 – 2015*, *Koncepce cestovního ruchu města Svitavy 2008-2013*, dále ze *Zřizovací listiny příspěvkové organizace města Městské muzeum a galerie ve Svitavách a Sbírkotvorného programu Městského muzea a galerie ve Svitavách na období 2005 – 2010*.

II. Stručná celková charakteristika současného stavu muzea

II.1 Budovy

Městské muzeum a galerie ve Svitavách (MMG) je příspěvkovou organizací města Svitavy. Využívá a spravuje **dva objekty v blízkosti centra města – budovu na Máchově aleji č.1** (jsou zde umístěny všechny expozice, výstavní sály, kanceláře a většina depozitářů) a **Ottendorferův dům na náměstí Míru č.1**, kde je reprezentativní koncertní a přednáškový sál, depozitář knižního fondu, stálá expozice o historii budovy a ubytování. V budově sídlí muzeum esperanta Českého esperantského svazu, který zde má instalovanou stálou expozici o esperantu a umístěnu knihovnu. Část budovy muzeum pronajímá jako čajovnu.

Obě budovy jsou v majetku města a jsou zapsány v seznamu kulturních nemovitých památek ČR.

II.2 Zaměstnanci

Počet zaměstnanců je naplňován podle platného organizačního řádu, veškerou činnost zabezpečuje v současné době **7 přepočtených pracovníků**, z toho 4 odborní.

Statutárním orgánem je **ředitelka**, která zodpovídá za celkovou činnost, hospodaření, provoz, rozvoj, prezentaci organizace i stav budov. Dále zajišťuje veškeré výstavy, některé přednášky a další akce muzea. **Správce sbírek** zodpovídá za získávání, ochranu a evidenci sbírek a stav depozitářů (bezpečné uložení sbírek, vhodný mobiliář, zabezpečení, monitoring teploty a vlhkosti...) – naplnění zákona 122/2000 Sb. **Historik** zodpovídá za historický výzkum a dokumentaci, sběr a evidenci archiválií a knihoven, ediční a přednáškovou činnost, zajišťuje odbornou praxi studentů a konzultace v oblasti regionální historie. Je autorem scénářů historických výstav a expozic. Poskytuje konzultace v oblasti památkové péče. Do jeho kompetence patří správa webu muzea. Na 0,5 úvazku je v muzeu zaměstnán **restaurátor a kurátor podsbírký prací techniky**. Na 0,5 úvazku pracuje **lektor pro práci s mládeží**, který zajišťuje nabídku služeb muzea pro školní skupiny a tvoří vzdělávací programy.

Technický personál obou budov (ekonomka, technický správce, uvaděčka, uklízečka, pokojská) činí 3 úvazky. Vzhledem k personální situaci mají všichni pracovníci kumulované funkce, ve kterých jsou schopni se částečně zastoupit.

Expozice a výstavy muzea jsou pro veřejnost zpřístupněny denně kromě pondělí, včetně sobot, nedělí a svátků. V období turistické sezóny je otevírací doba muzea rozšířena.

II.3 Sbírky

Většina sbírkového fondu je dlouhodobě umístěna v depozitářích v budově muzea, část ve stálých expozicích. Kvalita depozitářů je však rozdílná. Prostory jsou vybaveny elektronickou zabezpečovací signalizací (EVS) a protipožární elektronickou signalizací (EPS) s napojením na pult centrální ochrany na pracovišti městské policie. V optimálních podmínkách jsou v současnosti uloženy podsbírkou výtvarného umění, prací techniky, sbírkové knihovny a fotoarchivu. Kapacitně nedostačují 2 menší depozitáře pro uložení obecných sbírek, které jsou v současné době využívány ze 100% a neumožňují další ukládání sbírek. V prozatímních podmínkách je uložena podsbírka řezbářství a pozůstalosti A. Petruse, což z povahy sbírek samotných je dlouhodobě neudržitelným stavem. Depozitář se sbírkou knižního fondu Ottendorferovy knihovny je přiměřeně stabilizován v Ottendorferově domě. Veřejné prostory muzea jsou sledovány záznamovým kamerovým systémem. Přízemní okna budovy, výstavních sálů a depozitářů jsou chráněna kovovými mřížemi a ochrannými fóliemi.

K udržování relativní vlhkosti v depozitáři s podsbírkou výtvarného umění a v expozici holocaustu jsou instalovány přenosné elektronické zvlhčovače vzduchu. Za finančního přispění MK ČR a Pardubického kraje vybavujeme postupně všechny depozitáře odpovídajícím mobiliářem. Sbírka Městského muzea ve Svitavách je zapsána v CES pod č. MSV/002-05-10/211002 jako Sbírka

Sbírka Městského muzea a galerie ve Svitavách členěna do osmi podsbírek dle CES:

15 - Výtvarné umění především obrazy a grafiky umělců, žijících a tvořících ve Svitavách anebo v blízkém okolí (zastoupena jsou např. díla Johanna Dittmanna - 19. století, Paula Schmeera – počátek 20. století, nebo Jaroslava Pavliše a jeho pokračovatelů – 2. polovina 20. století. Patří do ní i plastiky a malované střelecké terče z 19. století, ale také práce současných malířů.

Elektronická digitalizace představuje 100% fondu.

17 - Uměleckoprůmyslové předměty vytvořené tradičními řemeslnými postupy, ruční prací – výrobky ze skla, keramiky a textil, ne nevýznamná je kolekce historických vánočních ozdob a betlémů.

Elektronická digitalizace představuje 10% fondu.

18 – Knihy, písemnosti, tisky – sbírková regionální knihovna, jejíž fond představuje soubor knih, rukopisů a dokumentů archivní povahy, převážně 19. a 20. století.

Elektronická digitalizace představuje 100% fondu. Nad to jsou průběžně pořizovány digitální fotografie kompletních periodik z 19. a 20. století, a to ve spolupráci se Státním okresním archivem Svitavy se sídlem v Litomyšli.

21 - Fotoarchiv fotografie událostí, objektů a osobností souvisejících se životem města a jeho okolí, historické snímky, pořízené na několika stovkách skleněných negativů na přelomu 19. a 20. století. Elektronická digitalizace představuje cca 80% fondu.

24 - 1 Prací technika stěžejní podsíbka, vytvářená systematicky a záměrně do roku 1995. Historické pračky, odstředivky, valchy, prací zvony, ruční i stolní mandly či historické prací prášky a mýdla.

Elektronická digitalizace představuje 100% fondu.

24 – 2 Pozůstalost Aloise Petruse dřevořezby, divadelní hry, loutky a kulisy pro loutková divadla, nákresy, náčrty a skici interiérů nábytku. Součástí jsou také Petrusovy deníky, úřední listiny, fotografie.

Elektronická digitalizace představuje 100% fondu.

24 – 3 Německá historická knihovna zachráněné, ošetřené a katalogizované publikace z bývalé předválečné Ottendorferovy veřejné knihovny. Do centrální evidence ministerstva kultury byla k ostatním podsbírkám (jmenovitě jednotlivé knihy s popisem) připojena v roce 2008.

Elektronická digitalizace představuje 100% fondu.

25 - Jiná - předměty v ní jsou vedeny jako „Obecné“

Zde jsou zařazeny vedle předmětů používaných v domácnosti prostředky k obživě bývalých řemeslníků či živnostníků, četné pomůcky k výuce, předměty zachráněné z místních kostelů a další předměty nezařazené ve speciálních podsbírkách.

Elektronická digitalizace představuje 10% fondu.

Celoročně jsou veřejnosti **zpřístupněny čtyři stálé expozice**, dvě v budově muzea a dvě v Ottendorferově domě.

Z historie praček - expozice mapuje historii praní. V současnosti je vystavena cca 20% podsíbky. Expozice byla otevřena v roce 2000 a je průběžně obměňována o nově získané exempláře, písemný a obrazový materiál. K expozici je vydán průvodce.

Hledání hvězdy Davidovy, Oskar Schindler - Spravedlivý mezi národy – expozice o holocaustu na pozadí příběhu svitavského rodáka Oskara Schindlera byla otevřena v roce 2008. Součástí expozice jsou trojrozměrné předměty zapůjčené z Židovského muzea v Praze a z Muzea v Gross Rosen v Polsku. K expozici vydán průvodce v českém, německém a anglickém jazyce.

Muzeum esperanta – expozice zpřístupněná v roce 2008 ve spolupráci s Českým esperantským svazem. Součástí muzea je badatelna vybavená například elektronickým slovníkem či knihovnou esperantské literatury.

V. O. Ottendorfer – stálá výstava o životě a díle svitavského mecenáše Valentina Oswalda Ottendorfera (1826 - 1900) je instalována v interiéru Ottendorferova domu.

II.4 Návštěvnost muzea

Návštěvnost muzea má v posledních letech stoupající tendenci. V roce 2010 navštívilo muzeum 7351 platících návštěvníků, z toho 1922 ve školních výpravách. V tomto čísle nejsou uvedeni neplatící (děti do 6 let, pedagogický doprovod, návštěvníci s volným vstupem, návštěvníci vernisáží, dnů otevřených dveří, muzejních nocí apod.). Odhadovaný počet návštěvníků těchto akcí je cca 2520 lidí. Hlavní cílovou skupinou muzea jsou rodiny s dětmi, následují senioři a školní výpravy. Návštěvníci muzea podle prodaných vstupenek.

Rok	2006	2007*)	2008	2009	2010
Počet návštěvníků	6255	12969	4085	5242	7351

*) výjimečný rok – jen na výstavu Lega přišlo 9 tis. návštěvníků

II.5 Hlavní činnost muzea

Hlavní úkoly, které muzeum v současné době plní, vycházejí z jeho poslání a dosavadního vývoje. Pečuje o sbírkový fond a v rámci finančních a prostorových možností jej doplňuje, pokračuje v jeho evidenci, shromažďuje nové poznatky o historii regionu a snaží se je atraktivní formou prezentovat veřejnosti. Organizuje krátkodobé výstavy z vlastních sbírek i sbírek zapůjčených od jiných organizací či soukromých subjektů, plní funkci galerie.

Podílí se na kulturním životě ve městě organizací či spoluprací na akcích, majících vztah k historii města, zvyčích, obyčejích. Muzeum dlouhodobě spolupracuje s kulturními organizacemi ve městě, informačním centrem města Svitavy, s okolními muzei, dále se Společností W. Hensela v Moravské Třebové a Hřebečským archívem v Göppingenu. Pravidelně organizuje přednášky o historii města a okolí v muzeu, věnuje se průvodcovskou činnosti o historii města v rámci turistického ruchu.

II.6 Význam a postavení muzea v kontextu života regionu

Kulturního, společenského, odborného, vědeckého, cestovního ruchu je významný. Vzhledem k násilnému přerušení funkce klasického vlastivědného muzea v letech 1960 – 1989 ve Svitavách, stál před pracovníky muzea v posledních dvaceti letech náročný úkol. Hledat historické prameny a seznamovat zejména mládež se zapomenutou historií regionu, jednat s okolními muzei a kulturními institucemi o navrácení sbírek předmětů, které patřily původním obyvatelům města zpět do Svitav, zachránit, co bylo zničeno, budovat chybějící expozice, depozitáře. Vrátit městu muzeum – centrum historie a kultury, přitažlivé nejen pro svitavské, ale i mimosvitavské a zahraniční turisty. Zdá se, že se tento nelehký úkol daří postupně naplňovat.

III. Hlavní záměry a cíle muzea ve stanoveném časovém období 2011–2017

III.1 Sbírky - tvorba, evidence

Koncepce sbírkotvorné činnosti

Nová sbírkotvorná koncepce muzea se utvářela až v devadesátých letech 20. století. Přihlížela ke sbírkovému fondu původního svitavského vlastivědného muzea, jehož část byla po roce 1989 navracena zpět do Svitav, ale začal vznikat nový národopisný fond se specializací na život obyvatel 19. a 20. století s důrazem řemesla a domácí práce. Od roku 1995 se prioritou sbírkotvorné činnosti stala specializovaná **podsbírka praní a prací techniky**. Jedinečnost tohoto sbírkového fondu v celé České republice je důsledkem specializace, která má přesah běžného muzea vlastivědného typu. Tradice betlemářství v regionu a zpracování ucelené pozůstalosti místního řezbáře Aloise Petruše vedlo k další specializované sbírkové oblasti - **dokumentaci řezbářství a betlemářství**. Prioritou do budoucnosti je proto cílevědomé doplňování těchto oblastí sbírkových předmětů a dokumentace a doplňování vlastivědných sbírkových fondů svitavského regionu s důrazem na život obyvatel Svitav 19. a 20. století.

Další specializace sbírkotvorné koncepce vychází z galerijní funkce muzea, k jejíž činnosti patří i dokumentace **současného výtvarného umění** zdejšího regionu. Muzeum budou nadále rozšiřovat podsbírku výtvarného umění (obrazy, fotografie, plastiky atp.) v současnosti tvořících umělců. Poslední oblastí je průběžná **historická dokumentace vývoje města** v podobě fotografií a tiskovin.

Evidence sbírek

Vychází ze současné platné legislativy. Evidence probíhá v třech základních krocích - k evidenci 1. stupně (přírůstky) jsou používány klasické přírůstkové knihy a paralelní zápis do elektronických karet programů ProMuzeum, aplikace Obecné sbírky, Fotoarchiv a Knihovna firmy Bach s.r.o. Postupně bude nadále pokračovat evidence II. stupně a povinná inventarizace sbírkových fondů spojená s aktualizací sbírek evidovaných v CES na MK ČR a digitalizace sbírek.

III.2 Prezentace sbírek

Prezentace sbírek spočívá v několika úrovních. Základním úkolem pro dané období je:

a) Instalace nové stálé expozice

Řada kvalitních historických sbírek muzea se stane součástí nově připravované stálé expozice s názvem *Labyrint svitavských příběhů aneb co v učebnicích dějepisu nebylo*, jejíž libreto vzniklo v roce 2011. Realizace expozice bude probíhat ve 2 etapách, při čemž první z nich bude „Příběh umění“. Dominantou této části expozice bude duchovní a umělecký příběh města s důrazem na řezbářství a betlemářství ve městě. Další etapa bude rozšíření historické expozice bude odvislá od finančních a kapacitních možností zřizovatele..

b) Obnova a inovace stávajících expozic

Stávající expozice budou i nadále průběžně obměňovány novými exponáty a technikou. Důraz budeme klást na ochranu vystavených předmětů, na druhé straně, pokud to bude možné, na interaktivitu. Připravujeme simulaci prádelny z 1. poloviny 20. století, kde si návštěvníci vyzkoušejí a „osahají“ různé typy pracích strojů, mandlů, žehliček atp.

c) Forma krátkodobých tematických výstav

Připomínky událostí, výročí, významných osobností či tematických výstav vycházejících požadavkům veřejnosti, např. přírodovědných, zeměpisných, sběratelských atd.

d) Galerijní činnost

Harmonogram výstav připravujeme vždy nejméně na 2 roky dopředu. Dramaturgie výstavní činnosti bude tak jako v minulých letech připravena s ohledem na různorodé zájmy odborné i laické veřejnosti. Budeme oslovovat především děti a mladší generaci. Budeme pokračovat v náročných výstavách pro poučené diváky.

e) Vydávání katalogů sbírkových fondů a průvodců k výstavám či expozicím

f) Zápůjčky sbírkových fondů jiným subjektům

Forma spolupráce s ostatními subjekty patří do dlouhodobé strategie muzea. Zápůjčky jsou oboustranné a tematické – spolupracujeme s institucemi muzejní povahy, ale i s obcemi, sdruženími i jednotlivci (AMG, MěÚ Svitavy, Český svaz ochránců přírody, Svaz rybářů, Betlemáři Poličska atp.)

g) elektronická prezentace sbírek na webu muzea

Souvisí s postupem digitalizace sbírkových fondů, jednotlivé databáze jsou zpřístupňovány na muzejním webu a jsou k dispozici badatelům a zájemcům.

III.3 Depozitáře, uložení a ochrana sbírek

Budova muzea z roku 1892 je evidovanou kulturní památkou a skládá se z víceúrovňových segmentů, v nichž jsou umístěny výstavní, depozitní a provozně-technické prostory.

Výstavní plocha je o celkové výměře 898,3 m²

Depozitní plocha je o celkové výměře 328,1 m²

Kanceláře, technické zázemí a provozní prostory (včetně půdy) jsou o celkové výměře 618,3 m²

Záměr zřízení stálé expozice Labyrint svitavských příběhů aneb co v učebnicích dějepisu nebylo předpokládá reorganizaci některých stávajících prostor muzea a obsahuje **nutnost dlouhodobého řešení depozitních prostor s ohledem na rozčlenění tohoto řešení do několika etap**. Řešení se nabízí ve dvou základních variantách, jejichž realizace vyžaduje nemalé finanční prostředky:

1. **zřízení depozitáře úpravou půdních prostor muzea** (cca 4,6 mil. Kč)
2. **dislokace sbírek do detašovaného pracoviště mimo muzeum** (náklady v současnosti nelze specifikovat – v současné době se ve spolupráci se zřizovatelem vyhledávají vhodné prostory)

Z krátkodobého hlediska lze záměr vybudování 1. etapy expozice realizovat pomocí vnitřní reorganizace prostorových kapacit muzea, a to zřízením depozitního provizoria pro sbírkový fond Aloise Petruše snížením plošné výměry dětské herny „Historická prádelna“. Přepažením prostoru, který je monitorován EZS a EPS vznikne prostor o celkové ploše 25 m² depozitní mobiliář bude použit ze stávajícího depozitáře. Na základě stávajícího stavu budeme pokračovat v optimalizaci podmínek v depozitářích – teplota a vlhkost vzduchu, ochrana před slunečním světlem, před vniknutím a požárem.

Základní **restaurátorské ošetření a konzervaci** provádí pracovník muzea, složitější restaurátorské a konzervátorské práce zadáváme odborným pracovištím v co největším rozsahu dle aktuálního stavu předmětů a jejich plánovaném využití ve výstavní činnosti. Veškerá další ochrana však závisí na rozpočtu a možnostech využití dotačních programů,

IV. Populárně-naučná a odborná činnost muzeí

IV.1 Formy práce s veřejností

Práce s veřejností se bude zaměřovat třemi směry:

- a) **vzdělávací programy** organizování poutavých zajímavých expozic a výstav, publikační a ediční činnost (historie Svitav a okolí, katalogy k výstavám a expozicím, články do odborných i populárních tiskovin). Pořádání přednášek na aktuální témata regionální historie, dějin umění a památkové péče, cyklu akcí se židovskou tematikou Hledání hvězdy Davidovy.
- b) **Škola v muzeu** Důležitým mezníkem je letošní zahájení projektu „Škola v muzeu“. Nadále budeme připravovat po konzultacích s pedagogy ke každé výstavě pracovní listy a nabídky programu pro školy s muzejním lektorem.
- c) **Muzeum městu** pořádání tradičních akcí pro širokou veřejnost (Masopust, Muzejní noc, Řezbářský memoriál A.Petruse, Pout' ke sv.Jiljí, Vánoční zvyky a obyčeje). Budeme se věnovat regionálním amatérským výtvarníkům (poradenské dny, výstavy).
- d) **Muzeum turistům** - vytvoříme projekt otevřené muzejní zahrady s hracími prvky podněcujícími zájem o historii města
 - budeme se podílet na zpracování turistických balíčků pro veřejnost
 - budeme se podílet na popularizaci památkového kruhu městem Svitavy

IV.2 Spolupráce s jinými institucemi a subjekty

Pro období 2011–2017 budeme nadále prohlubovat spolupráci se svitavskými i mimosvitavskými školami a vycházet vstříc jejich učebním programům. I nadále budeme spolupracovat s místními organizacemi - (Středisko kulturních služeb, Městská knihovna, Informačním centrem města Svitavy, sociálními institucemi, mateřským centrem, Domem dětí a mládeže atd.) . Významná je spolupráce s místními seniory, kteří se nezištně podílí na organizování řady muzejních akcí. Dlouholetá je i spolupráce se zdejší univerzitou třetího věku.

IV.3 Medializace a propagace

Muzeum se bude prezentovat v rámci stávajících i nově vzniklých komunikačních kanálech -

- a) webu muzea www.muzeum.svitavy.cz poskytují podrobné informace o muzeu, sbírkách, expozicích, aktualitách službách i o památkovém okruhu Svitav
- b) Radniční zpravodaj Naše Město - pravidelné články o historii města a aktuality z muzeu.

- c) v rámci informačních systémů města - prezentace muzejních akcí na LED tabulích na frekventovaných místech ve městě, informační tabule ve městě (MIOS)
- d) spolupráce s místní televizí COMVISION
- e) webový portál města a portály cestovního ruchu
- f) profil muzea na sociálních sítích
- g) propagace muzea v rámci města na veletrzích cestovního ruchu apod..
- h) propagace akcí v krajských a celostátních tiskovinách a TV stanicích
- i) intenzivní spolupráce s pardubickou redakcí ČRo Pardubice a ČRo 1 Radiožurnál
- j) publikační činnost v odborných, vlastivědných periodikách

IV.4. Komerční služby

- a) nadále budeme pronajímat přízemní prostory Ottendorferova domu vhodnému subjektu (stávající pronájemce zde pořádá alternativní kulturní akce pro veřejnost)
- b) budeme vyhledávat zájemce o využití reprezentativního koncertního sálu
- c) budeme provozovat ubytování ve věži s cílem tyto služby zkvalitňovat např. rekonstrukcí jednotlivých pokojů a sociálního zařízení
- d) budeme zabezpečovat průvodcovskou činnost po městě

V. Způsoby a metody, jakými bude stanovených cílů dosaženo.

V.1 Význam popisovaných cílů

- a) uchování a uložení sbírkového fondu muzea podle zákona o muzejnictví, umožnění jeho dalšího využití (péče o sbírky, evidence), zlepšit péči o stávající a nově získaný sbírkový fond
- b) oživení zájmu o historii města (vybudování potřebné a žádané expozice o historii města a okolí, prezentace atraktivních sbírek)
- c) vhodnější využití stávajících prostor (přízemní sál s historickým pilířem otevřít veřejnosti namísto využití depozitáře).
- d) zvýšení návštěvnosti muzea a města a propagace turistického ruchu ve Svitavách

V.II Rámcové termíny splnění hlavních vytyčených cílů

a) evidence, ochrana a digitalizace sbírek

Dokončení elektronické evidence 2. stupně a digitalizace:

knihy, písemnosti, tisky – průběžně, patří do standardní činnosti muzea

výtvarné umění – průběžně, s webovou verzí 2013

prací technika – průběžně v rámci sbírkotvorného programu

pozůstalost Aloise Petruse - 2012

Činnost Muzea esperanta za rok 2011

Regionální setkání Svitavy

Dne 28.března se konalo ve Svitavách regionální setkání esperantistů. Čtyřicet účastníků z 19 míst republiky si prohlédlo závod Fibertex Svitavy a město jako takové. Odpolední program přednášek probíhal v Muzeu esperanta.

Návštěva z Francie

Nečekaná návštěva ze zahraničí přijela 29. května. Bernard Reiffsteck z francouzského Štrasburgu se zajímá o československou historii. Jako každý esperantista v zahraničí navštěvuje esperantské objekty – tedy Muzeum esperanta ve Svitavách se stalo jeho hlavním cílem. Uvítal i možnost noclehu v Ottendorferově domě a získal tak více času na prohlídku města a besedu s místními členkami klubu. Muzeum se mu velice líbilo. Potěšilo ho, že i ve Svitavách máme vysazen esperantský strom. Zaskočil nás otázkou, proč nevysadíme Alej míru jako mají v německém Malborgu, která se stala pro turisty velkým lákadlem. Snad se nám podaří získat pro tuto myšlenku i prostor.

Muzejní noc

V sobotu 4. června se Muzeum esperanta připojilo k muzejní noci, která probíhala v MMG. Odpolední program byl zahájen vernisáží výstavy „Esperanto a duchovní tradice světa“. Zde esperantisté dokazují svoji toleranci nejen k národnostní kultuře, ale ani různá víra je nerozdělí. Následovalo promítání krátkých filmů, přednášky a večerní zpěv manter. Program přilákal esperantisty i ze Slovenska a Německa.

100 let esperanta v Olomouci

V sobotu 11.června se členka svitavského Klubu přátel esperanta ve Svitavách Libuše Dvořáková zúčastnila oslav 100 let esperanta v Olomouci. Jménem klubu i jménem Muzea esperanta přednesla zdravici. Oslava byla velmi pěkně připravena a zdokumentována. K této příležitosti probíhala upoutávka v Českém rozhlase, v regionálním tisku. Hlavní slavnostní část probíhala pod esperantským stromem u pomníku esperanta ve Smetanových sadech. Účastníky oslav pozdravil primátor města a syn autora učebnice esperanta Profesor Čejka, který v současné době žije v Polsku.

Návštěva ze Švýcarska

Dne 11. srpna navštívila muzeum esperantistka ze Švýcarska. Velmi ji zaujala výstava duchovních tradic světa, zajímala se o vznik muzea, obdivovala jeho bohatou činnost, což není pro tato zařízení tak obvyklé. Zaujala ji budova Ottendorferova domu, který si celý prohlédla a pořídila mnoho fotografií.

Návštěva z Maďarska

Dne 18.8. jsme uvítali v muzeu maďarského esperantistu. Při své návštěvě v Brně si přál shlédnout muzeum, o které již četl v esperantských časopisech. Nepřijel s prázdnou. Muzeu věnoval malou knížečku, jejíž byl autorem.

Návštěva z Itálie

Skupina italských esperantistů – filatelistů z Terstu se přijela podívat na výstavu Sběratel, která probíhala ve dnech 9.-11. září v Praze. Jejich druhým cílem v naší republice byly Svitavy, kde strávili celý den. Členky klubu je provedly městem, ukázaly veškeré památky.

Obdivovali zeleň v našem městě, chyběli jim však v ulicích lidé. Mezi účastníky byla také Elda Doerfler, prezidentka světových esperantských filatelistů. Svitavy by se jí líbily jako město pro pořádání mezinárodní filatelistické výstavy. Pro tuto akci je však nutno získat finanční podporu světového svazu filatelistů. Snad se nám to podaří. Elda byla také v porotě, která vyhodnocovala dětskou světovou soutěž, kterou italský svaz vyhlásil a které se zúčastnil svitavský Matěj Nárožný a získal 1. místo. Jeho soutěžní dílo si dobře pamatovala a obdivovala ho.

Kongres v Šumperku

Ve dnech 7.-9. října se konal sjezd ČES v Šumperku. Na programu byla i úprava schválení nových Stanov ČES volby. Do nového výboru svazu byla zvolena členka svitavského klubu Libuše Dvořáková jako místopředsedkyně. Jejím hlavním úkolem je propagovat a rozvíjet činnost Muzea esperanta. Tento úkol však byl také jedním z bodů usnesení sjezdu. Současně také účastníkům sjezdu přednesla zprávu o činnosti muzea a zprávu revizní komise, kde dříve jak předsedkyně pracovala.

„Malování s Pavlem Rakem a O Japonsku trochu jinak“

Dne 15.října se konaly v muzeu 2 akce. V té první od 14. hodiny známý ilustrátor a malíř Pavel Rak maloval s dětmi. Vyprávěl, jak je jednoduché malování, když se člověk nechá svými myšlenkami unášet. To potom jde malování samo. Na závěr dětem namaloval obrázek na památku.

V druhé části Dr. Petr Chrdle vyprávěl na téma „ O Japonsku trochu jinak“ . Seznámil posluchače s historií Japonska, s jeho geografii, s památkami, s rozdíly písma japonského a korejského, s japonskou kuchyní a hlavně s tím, co by běžný návštěvník neměl dělat, když je ve společnosti Japonců. Taková fakta v běžném turistickém průvodci nenajdete.

Wikimanie

Ve dnech 26.-30. října se konala ve Svitavách dlouho připravovaná akce k 10. výročí založení wikipedie. Bylo to první mezinárodní setkání esperantských wikipedistů v historii. Kurzy práce na počítačích ve wikipedii probíhaly v učebnách Gymnázia ve Svitavách, další program v klubovnách domova mládeže OA a v muzeu esperanta. Účastníci byli přivítáni u starosty města Mgr. Šimka, slavnostní zahájení probíhalo další den v sále Ottendorferova domu. Akce byla úspěšná. Pořadatelům se podařilo přilákat do Svitav hlavní postavy Wikipedie – zakladatele esperantské Wikipedie Ch.Smithe z USA a zakladatele české Wikipedie – esperantistu M.Malovce. Mezinárodního setkání se zúčastnilo téměř 80 zájemců o wikipedii z 8 zemí Evropy. Více než polovina se zúčastnila většiny či všech akcí 4-denního programu. O akci měla velký zájem jak Česká televize, tak i Český rozhlas, což jistě byla dobrá propagace města, kraje i esperanta. Díky esperantským wikipedistům není žádný kraj v naší republice tak bohatě prezentován na wikipedii, jak kraj Pardubický. I v rámci Wikimanie někteří zahraniční účastníci překládali články o pardubickém regionu do svých rodných jazyků a nahráli do mezinárodní multimediální databáze Wikimedia Commons vlastní fotografie o pamětihodnostech kraje. Seznam odkazů na informace o akci ve sdělovacích prostředcích je kompletován na stránce http://eo.wikipedia.org/wiki/Esperanta_Vikimanie (poslední kapitola Eksteraj ligiloj). Soupis vytvořených článků a nahraných fotografií je soustředěn v článku

http://eo.wikipedia.org/wiki/Vikipedio:Rezultoj_de_Esperanta_Vikimanie_2011.

Konkrétní informace o výsledcích práce wikipedistů byly prezentovány i v češtině formou samostatné zprávy pro tisk.

Marcipánová neděle

O druhé adventní neděli 4. prosince se opět naplnilo Muzeum esperanta dětmi, které se nemohly dočkat modelování z marcipánu. Manželé Vyšinkovi z Vracova již počtvrté přijeli do Svitav s marcipánovými figurkami a naporcovanými kousky pro modelování. Tentokrát byla v kurzu více vánoční tematika, byl ještě větší výběr. Děti tvořily kromě delfína, rybičky, prasátka, tučňáka, taťky Šmouly, berušky na listu, myšky na sýru i čerta, anděla a sněhuláka. Tvořily děti tříleté, ale našli se i tvůrci dvacetiletí. Také tatínci rádi pomáhali nebo radili. I letos si každý tvůrce odnesl Pamětní list. Se svými dojmy se návštěvníci svěřili redaktorce Pardubického rozhlasu paní Pavlasové, která mezi nás přišla. Letošní figurky A. Vyšinkové byly darovány Mateřská školce v Moravské Chrastové. Sto třicet čtyři dětí vytvořilo 380 figurek.

Svatojakubská pout'

V neděli 11. prosince přijel do Muzea esperanta pražský esperantista Stanislav Krajíček z Prahy vyprávět o své třístakilometrové pouti z Leónu do Santiago de Compostela ve Španělsku. O přednášku měli zájem posluchači z široké veřejnosti. Mnozí byli v našem muzeu poprvé. Vyprávění provázené fotografiemi se jim velmi líbilo. Svoji pozornost si ověřili i ve kvízu, který setkání uzavíral. I poté ještě někteří diskutovali o strastech na dlouhé cestě.

V první polovině roku si téma **“Historie Klubu přátel esperanta ve Svitavách”** vybrala pro svoji seminární práci studentka Gymnázia v Litomyšli Dita Hégrová. Libuše Dvořáková ji poskytla veškeré potřebné materiály a s historií ji seznámila.

Muzeum navštěvují žáci Základní školy Riegrova ve Svitavách, knihovnice v rámci semináře ve Svitavách, zájezdové skupiny.

Od poloviny listopadu se v muzeu konají **přednášky hnutí Brontosaurus**.

V lednu roku 2011 vytvořila na internetu Pavla Dvořáková **stránky Ipernity.com–Esperanto-Muzeo en Svitavy. Za 1 rok se zde registrovalo více jak 26.000 návštěvníků**. Na stránky se připojilo více než 1 700 členů sítě asi z 90 zemí světa. Pavla tvoří virtuální výstavu a knihovnu na různá témata. V současné době je zde 26 alb složených z 913 dokumentů, z toho je 35 krátkých filmů, více než 40 hudebních nahrávek, 160 textových dokumentů, 36 článků a stovky fotografií.

V roce 2012 se ve Svitavách bude konat mezinárodní konference OSIEK. Zúčastňuje se ji vždy výkvět esperantistů - literátů. Naprogramuj je vždy vyhodnocení nejlepšího literárního díla roku. Proběhne zde křest nově vydané knihy R.U.R. v esperantu nakladatelstvím Kava-Pech Dr. Petra Chrdleho, který konferenci organizuje ve spolupráci s místním Klubem přátel esperanta. Upoutávku a rozhovor s Dr. Chrdlem na tuto konferenci již vysílá Radio Peking do celého světa.

Zpracovala: Libuše Dvořáková, místopředsdkyně Českého esperantského svazu
Ve Svitavách, 16. ledna 2012

Výkaz činnosti Historického muzejního klubu Závěš za rok 2011

Stabilních členů: 24, na práci se podílí dalších 7 jedinců.

Pravidelná setkání: v úterý - buď příprava, nebo v terénu, hovory s pamětníky převážně čtvrtky, příp. jiný den podle přání pamětníků.

Začátek dvou zásadnějších projektů

1. od března údržba hrobů rodiny Bierových na starém hřbitově
2. od října sbírání informací svitavských pamětníků 20. století
3. od listopadu práce na zpracování sedmi svitavských pověstí v komiksové formě

Jednotlivé akce:

Leden

- **Tříkrálový průvod** - vyvrcholení víc než měsíčního snažení, kostýmy, nácviky apod., následuje úklid, třídění

Leden, únor, březen

- V průběhu těchto tří měsíců secvičujeme a hrajeme pro veřejnost divadelní představení **Frodova cesta** podle vlastního textu a scénáře s použitím původní hudby, celkem deset představení, z toho dvě v Trámu, jedno pro Charitu
- Po skupinách zpracováváme náš archiv - 16 let práce
- Návštěva výstavy Terakotova armáda v Brně - jako odměnu za práci v roce 2010

Duben

- Akce pro **krajské zahájení turistické sezony** ve Svitavách - příprava, kostýmy a vlastní provedení – členové historického klubu prováděli turisty v kostele Navštívení P. Marie a v kostele sv. Josefa
- expedice: zpracováváme jmenné historické cedulky na lavicích kostela sv. Jiljí – popis, získávání informací o rodinách, kterým cedulky patřily

Květen

- **Noc kostelů** - komponovaný pořad z historie Červeného kostela s kostýmy a pochodněmi
- Výprava do Prahy - výstava ke Starým pověstem českým a vlastní putování po stopách pověstí se soutěží

Červen

- Program pro putování lesem Svíb na hradeckém bojišti - každoročně spolupracujeme s obcí Čistěves a spolupořádáme tuto akci spolu s památníkem na Chlumu
- **pietní akt 28. 6. na svitavském hřbitově** s minirekonstrukcí bitvy u České Skalice - následná noc plná her

Červenec

Účast klubu na **rekonstrukci bitvy u Hradce Králové** na Chlumu

Září

- **Dny evropské kultury** – provádění návštěvníků ve věži Červeného kostela - 180 lidí
- Zájezd Praha na výstavu Mumie v českých sbírkách
- Expedice Hradecký kostel (Hradec nad Svitavou) – fotografování míst, např. pravděpodobné místo, kde je podle pamětníků zakopán v květnu 1945 zavražděný německý starosta obce, původní kněžské hroby, sochy...)

Říjen

- Setkání s manžely **Bierovými z Mnichova v rámci péče o jejich hroby** - získané archívní materiály
- Měření litomyšlského a svitavského náměstí

Listopad

- Komponovaný pořad o historii kostela sv. Jiljí pro zhruba 80 lidí
- **Expedice Kostel Cyrila a Metoděje v Praze** - fotografování dopadu po granátech z Heydrichiády

Prosinec

- Příprava Tříkrálového průvodu na rok 2012 - veškeré zajištění, organizace
- Expedice Moravská Třebová- spolupráce s muzeem v Moravské Třebové na bádání v egyptologických sbírkách
- Organizace zvonění za V. Havla – zabezpečení zvonění všemi zvony ve Svitavách v den jeho pohřbu

Zpracoval: PhDr. Miloslav Štrych
Ve Svitavách, 23. 1. 2012